

ÜZENET

A CSÉPAI, SZELEVÉNYI, TISZAUGI ÉS TISZASASI
RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEK TÁJÉKOZTATÓJA

VII. évfolyam, 1. szám; 2009. január-február

IMAHÉT

2009. január 18 - 25.

„... legyenek egyé kezében.”

(Ez 37,17)

A Krisztus hívők egységéért

A próféták különleges adottsága abban áll, hogy meglátják az összefüggést az ember helyzete és Isten Igéje, akarata, cselekedete között. Látják ezt akkor is, amikor a hűtlen ember magára vonja Istenítéletét, és akkor is, amikor a veszendő embert meglátogatja az Isten megmentő irgalma. Ezékiel látta a választott nép pusztulását megosztottságában, kilátástalanságában, emberileg menthetetlen állapotában, ugyanakkor hallotta az összegyűjtetés, egyesítés, megelevenítés ígértét is. Ahogy két összetartozó fadarab egyé lehet a prófétakezében, úgy lehet ismét egyé a szétszóratott választott nép Isten kezében.

Ez esztendőben az Egyetemes Imahét alapigéjéül ezt a prófétai látomást kaptuk Krisztus Urunknak az imafüzetet összeállító koreai népén keresztül. E nemzet fiai és leányai naponta élük meg a félsziget, az ország, a családok, a barátok, az egyházak és általában az összetartozók fájdalmas szétválasztottságát még akkor is, ha a nyílt ellenségeskedés légkörét mára már feloldani látszik a megbékélés szándéka, amelyért mind a Koreai Katolikus Püspökök Konferenciája, mind pedig a Koreai Egyházak Nemzeti Tanácsa sokat fáradozott. Az újraegyesítés reményét nem adták föl, bár naponta szembesülnek a gazdagság és szegénység, a kapitalizmus és szocializmus közötti szakadékkal, valamint a vallás szabadság súlyos kérdéseivel. Reménységüket Istenbe helyezik és hiszik, hogy az Ő gondviselőkezeben egyé lehetnek. Nemzetünknek is történelmi és mindennapos tapasztalata a szétválasztottság fájdalma. A magyar családoknak mind a mai napig sok-sok tagját, egyházaink sok-sok közösségét és intézményét könnyebben, vagy nehezebben átjárható országhatárok választják el egy másról. A határon átívelő fohászok és testvéri jó cselekedetek munkálják a közös Krisztus-hitet vallók és az egy nyelvet beszélők összetartozását ma is. Imádkozó híveink estéről estére igazán sajátjukként fogadják a koreai testvérek gondolatait, imáit és reményeit. Mind a szétválasztott, mind pedig az egyesülő Európában nagy jelentősége volt annak, hogy Krisztus népe kezet nyújtott egymásnak, hogy kinyilvánította a testvériség és segítőkészség gesztusait egymás iránt. Ugyanakkor azt sem tagadhatjuk, hogy Krisztus követői között is szükség van még az együttműködés bővítésére és erősítésére. Ezt hivatott elősegíteni az az Ökumenikus Charta, amelyet egyházaink vezetői 2002-ben ünnepélyesen aláírtak és gyülekezeteinknek ajánlottak. E vezérfonal adta a tematikáját a III. Európai Ökumenikus Nagygyűlésnek 2007-ben Nagyszébenben. Ez évben a Nagygyűlés üzenete és ifjúsági nyilatkozata gazdagítja az imafüzetet. Imahetünk megnyitója egyben ünnepélyes lezárása a Biblia Évének. Nem zárul le azonban, hanem új lendületet vehet a Biblia Évének alapigéje: „Boldog, aki olvassa”... Ezt a boldogságot kívánjuk mindannyiuknak.

Dr. Erdő Péter
bíboros, prímás
A Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia
elnöke

D. Szebik Imre
ny. püspök
A Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának
elnöke

Ökumenikus hét képekben

Interjú Dombi Ferencsel

Megjelent a Magvetők életútja című könyvben 2002-ben.

Dombi Ferenc érseki tanácsos, esperes, ny. plébános. Született: Csépa, 1915. január 4. Pappá szentelték: Esztergom, 1939. február 26.

Életút: Komárom, káplán (1939-42). Budapest, káplán (1942-39). Őrsújfalú, plébános (1943-63). Ipolynyék, plébános (1963-2001). Nyugállományban Ipolynyéken (2001-től).

Először a családról beszéljünk.

Szüleim egyszerű falusi emberek voltak, Apám napszámos volt. Aztán elvitték az első világháborúba. Ott ellőtték a lábát, majd félig levágták. 70 százalékos hadirokkantként jött haza. Így aztán kapott az államtól kis nyugdíjat, és mert abban az időben a hadirokkantak kaphattak engedélyt dohányárúsításra, apám is trafikos lett. Emellett volt egy kis szőlőnk és kevés földünk is, ebből éltünk. Édesanyám egyszerű asszony volt, sok dolga volt, mivel apám nem tudott mindent megtenni, a tanyán neki kellett a nehezebb földi munkákat elvégezni. Ketten voltunk testvérek, a bátyám, János meg én. Én pap lettem, a bátyám otthon maradt. Azóta már meghalt.

Már egész kisgyerek koromban szerettem járni a templomba. Rendszerint a nagyok közé ültem be. Amikor már nagyon hosszú volt a mise, a pad mellett álló férfiak kiküldtek. Azt mondták: Eredj fiam, neked jobb lábad van, szállj ki, add át a helyed. Ekkor beültem az öregasszonyok közé, akik szerettek, dédelgettem engem. Az első találkozásom a pappal kiskoromban volt, de már pontosan nem emlékszem. Akkor az ottani plébánost Léska Józsefnek hívták. Nagyon buzgó ember volt. A templomban láttam őt, ahogy misézett. Nagy tisztelettel néztem rá mindig. Én már neki nem ministráltam, mert hamar elment és jött helyette másik. Ő sem volt soká, nevére nem emlékszem. Azt azonban tudom, hogy harmadik osztályos koromtól fogva mindig ministráltam. Akkor meg kellett tanulni a latin szövegeket. De ahogy azt mi kiejtettük, arról jobb nem beszélni.

Mit tudsz mondani a papi hivatásról? Kitől kaptál indítást, hogy pap légy?

Én a papi hivatást - ahogy már meg is írták rólam a Reményben -nem kaptam sem egy hit-tanártól, sem egy buzgó paptól - én papnak születtem. Úgy születtem, hogy mindig pap akartam lenni. Mikorra ötödikes elemista lettem, már harmadik plébánosom lett, akit Túróczi Énoknak hívtak. Ettől fogva neki voltam a ministránsa. Ő nem túlságosan szeretett. Amikor az ötödik elemi végén voltunk, otthon ünnepélyesen felöltöztettek és elküldtek a plébános úrhoz: Mondd meg neki, hogy küldjön el valahová téged, mert tovább akarsz tanulni. El is mentem, de ő kigúnyolt, és azt mondta, hogy nem való vagyok papnak, mert összevissza állnak a fogaim, meg számtanban gyenge vagyok. Ezzel elintézt engem. Aztán a községi orvos, dr. Ár mai Károly, megtudta valahonnét, hogy szeretnék tovább tanulni, s ezt mondta: „Nekem ismeretségem van Esztergomban. Majd írok oda és oda fogsz menni!”. Hát tényleg írt a bencés gimnáziumba, és azután oda felvettek. Ott jártam a Bencés Gimnáziumban 8 esztendeig. A gimnáziumi fölvétel után a plébánosnak nem tetszett, hogy nem az ő ajánlatára mentem továbbtanulni. De később megbékélt és meg is kedvelt.

Hogy teltek Esztergomban a diákévek?

Nyolc évet töltöttem Esztergomban mint bencés diák. Mivel szegény gyerek voltam, a gimnázium igazgatója, Mattyasovszky Kasszián, aki nagyon-nagyon rendes ember volt, szerzett nekem helyet gazdagabb családoknál. Ez szokás volt abban az időben. Nemcsak én voltam ilyen diák, aki elvállalt úri családoknál tanítást, ahol aztán adtak kosztot. Úgyhogy minden nap máshova mentem. Jó, rendes családok voltak. Egy öreg házaspárnál laktam. Nagyon jó emberek voltak. A bácsi nagyon szeretett engem, ezért esténként mindig mesélt a kanonokokról meg a primásokról, és ez engem nagyon érdekelt. Például azt mondta: Feri, holnap menj a misére, mert a primás fog misézni. Akkor Serédi volt a hercegprimás. Amikor a primás misézett, akkor Esztergomban nem lehetett prédikálni a többi templomban. Tehát ahogy megvolt a rövid diákmise, mindjárt rohantam föl a bazilikába. Amikor először láttam bevonulni a primást a bazilikába, a szemem szám elállt, az olyan gyönyörűséges valami volt. Rengeteg kispap volt akkor Esztergomban, a kispapok sorfala között vonult be, a káptalan fogadta a templomajtóban, a kanonokok teljes díszben voltak. Ezenkívül is sokszor elmentem a bazilikába. Vasárnap délután három órakor volt a vesperás (vecsernye), oda is elmentem. Engem nagyon érdekelt mindez a dolog, ezért is nagyon szerettem Esztergomot.

Hogyan volt tovább ott Esztergomban?

Amikor a negyedik gimnáziumi osztályt befejeztem, akkor már jó bizonyítványom volt. Addig nem voltam különlegesen jó tanuló - olyan kettes-hármas között. A negyedikes jó bizonyítványom után jelentkeztem kispapnak. Gimnazista kispapok is voltak. Annak, aki be akart kerülni a szemináriumba, el kellett mennie konkurzusra. Sokan voltunk, vagy harmincan, akik negyedikből mentünk. A primás elnökölt az asztalnál, azután a nagyprépost volt ott meg egy másik kanonok, a gimnáziumból pedig jött egy latintanár. Latinból kellett fordítani valamit, és verset kellett mondani, hogy megállapítsák, nem dadogunk-e. A latin fordítástól úgy féltem, hogy semmit se tudtam. A primás is meg a jelen lévő tanárom, megértően mosolygott. Aztán következett a vers, azt tudtam: azt a verset szavaltam, hogy „Romlásnak indult hajdan erős magyar...” Utána azt mondták: Jól van... Amikor vége lett a konkurzusnak, a spirituális úr felolvasta, hogy Őminenciája kiket vett föl. Én is köztük voltam. Borzasztó boldog szívvel mentem haza, hogy fölvettek kispapnak. Alig vártam a nyár végét, minden nap a szemináriumra gondoltam. A szüleim közben otthon beszerezték a szükséges dolgokat, felkészítettek, fehérneműimbe belevarrták a számot, amit előre megadtak az előljárók. Így mentem el Esztergomba. De már olyan izgatott voltam, hogy két nappal hamarabb mentem, mint kellett volna..

A szemináriumban a kispapok nagyon kedvesen fogadtak, mint újoncot. Látták, hogy kicsit félek, ezért vezetgettek, támogattak.

Mi történt az érettségi után? Milyen volt a nagy szeminárium légköre? Voltak szigorú tanárok is?

Mi történt? Hát, pap akartam lenni - ahogy mondtam, születésem óta -, tehát ott maradtam a szemináriumban teológus kispapnak. Én nem is gondoltam arra, hogy nekem másnak is kellene lennem.

A tanárok és az előljárók nagyon kedvesek voltak. Igazi papok voltak, úgyhogy fel lehetett rájuk nézni. Hadd említsem meg néhányukat: A rektor dr. Breyer István segédpüspök volt. Később aztán győri püspök lett. Utána a rektor dr. Tóth Kálmán volt. Ő szentírástudományt, bibliikumot tanított. Nagyon szerettem, miatta lett kedvenc tárgyam a szentírástudomány. Dr. Tichy Gyula a teológusoknak volt a spirituális, és egyúttal dogmatikát tanított. Dr. Török Mihály kanonok a pasztorális tanára volt, Béres István pedig az egyházi éneket tanította. Eleinte az egyházi éneket a magasabb évfolyamba járó kispapok tanították a fiatalab-

baknak. Aztán Serédi hercegprímás úr megszervezte a katedrát az énektanár részére és Béres István vette át az egyházi ének oktatását. Elég szigorú ember volt, megkövetelte, hogy a pap tudja az egyházi éneket és a liturgiát is. Eleinte tartottunk tőle, de aztán észrevettük rejtett humorérzékét és megszerettük.

A szemináriumi élet pontos keretek közt folyt. A fegyelmet nagyon megkövetelték az előjárók. A régi mondás ott élt a falak közt: Serva ordinem, et ordo servabit te - Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged. A tanárok ott is tanárok maradtak: tartották azt a bizonyos tanár és diák közötti távolságot, tehát nem barátkoztak olyan nagyon.

Milyen volt a kapcsolat kispap társaiddal? Hogyan végződött az ötéves szemináriumi időszak?

Jóban voltunk egymással. Nagyon összetartó társaság voltunk. Vitáztunk, de soha nem veszekedtünk egymás közt. Voltak közöttük, akikkel jobban megértettük egymást, de mindenkivel barátkoztunk, nem volt egy sem, akit kizártunk volna a barátságból. Mint már említettem, a szentírástudomány nagyon érdekelt. Különös vonzalmam volt az Ószövetséghez. Ezért osztálytársaim zsidónak neveztek el, én arra nagyon büszke voltam. Régen volt, osztálytársaim közül már csak egy él. Úgy hívják, hogy Fundélius Vilmos, pesti fiú volt. Éppen most kaptam tőle levelet. Harmincan voltunk és abból már csak ketten élünk. Ő is már nyugdíjban van mint protonotárius kanonok és főesperes.

A szemináriumi időszak nem tartott öt évig. Abban az időben, 1938-at írtunk, Dél-Szlovákia nagy részét visszacsatolták Magyarországhoz. Az itt levő szlovák papok átmentek Szlovákiába, és így paphiány lett. Ezért azután minket hamarabb szenteltek. A spirituális úr karácsony napján bejelentette, hogy hamarabb lesz a szentelésünk. Jaj, de boldog voltam! A hamarabb azt jelentette, hogy nem várjuk meg a szokásos júniusi terminust.

Februárban már készen is voltunk mindazzal, ami fontos volt, hogy tudjunk papként működni. Aztán később be kellett mennünk és az elmaradt anyagból vizsgázni kellett.

Hogyan emlékszel vissza a szentelés előtti napokra? S magára a szentelésre?

Elég gyors volt az előkészülés, vizsgák és mindenféle más gondok voltak. Izgalom volt, hiszen csomagolni is kellett, mert utána mindjárt mentünk haza. Ezért - ahogy már mondtam - néhány vizsgát későbbre halasztottak. A felszentelés előtt lelkigyakorlat volt. Azt a spirituális úr tartotta.

A diakonátusra és a papszentelésre is ő készített elő. Akkor a két szentelés közt csak néhány nap volt. Hétfőtől péntekig tartott. Nagyon komolyan vettem, de valamennyien nagyon komolyan vettük, hiszen fontos lépés előtt álltunk. Szentelésünk 1939. február 29-én volt. A szentelést nem a prímás végezte, mert akkor Rómában volt pápát választani, akkor választották XII. Piuszt. Az ő megbízásából Meszlényi Zoltán segédpüspök szentelt föl. Cséparól is jöttek a szentelésre: anyám és egyéb rokonok.

Mi történt a szentelés után? Mi volt a papi jelmondatod? Milyen volt az újmise?

A szentelés után ünnepi ebéd volt a prímási palotában. Ebéd után fölbontottuk a tányérunk alá tett borítékot, amelyben az elhelyezésünk, diszpozíciónk volt. A Komárom szót láttam meg elsőnek. Komáromba kaptam kápláni kinevezést. Azt mondta az egyik kanonok: ez nagy kitüntetés.

Papi jelmondatom a Szentírásból volt. A 118. zsoltárból idéztem: „Meggondoltam az életsorsomat, rendelésed felé vettem az utamat”. Jelmondatomban benne volt, hogy az én életsorsom ez: pap akarok lenni. Azt akarom tenni, ami a papnak a kötelessége. Mindenképpen falusi plébános szerettem volna lenni. Hittanár meg ilyesmik nem voltak kívánságaim között. Én nem gondolkodtam azon, mi a pap feladata, miért kell papnak lennem. Azon sem, kihez

szól a papi hivatás: Istenhez szól, vagy emberekhez. Szerintem Istenhez és emberekhez is szól a hivatás. Teszem, amit tennem kell. Menekülés a hivatás elől nálam nem fordult elő soha, ugyancsak nem volt bennem soha félelem a papi élettől. Pap lettem, pap vagyok, pap leszek mindörökké...

Az újmiséem Csépan egy óriási nagy ünnepség volt. Régen nem volt kispap, sem újmise Csépan, úgyhogy nagyon-nagyon sokan voltak. Az ünnepi szónokom dr. Kühár Flóris benecés egyetemi magántanár volt Pannonhalmáról. Szép volt minden.

Hogyan kezdted el a papi életet? Milyen emlékeid vannak Komáromról?

Ahogy mondtam, a dispozió értelmében Komáromba kerültem káplánnak. Nagy érdeklődéssel mentem Komáromba, amely város akkor került vissza Magyarországhoz. Első plébánosom dr. Lestár István volt. Tetőtől talpig becsületes pap. Hozzánk eléggé szigorú volt, számon kérte a munkát és a viselkedést is. Ez így volt jó, különösen a kezdő káplán számára. Lestár prépost úrtól sokat lehetett tanulni. Például az ebédnél volt lelki olvasmány. Utána, ha valami probléma volt, az irodában előadta: Káplán urak, ez az eset van. Amihez aztán mi hozzászólunk. Úgyhogy tanultam tőle, rengeteget tanultam. Voltak olyan esetek, amelyeket mindnyájan közösen oldottunk meg. Egy kicsit merev ember volt, úgyhogy nem volt túlságosan közvetlen, de szerették és tisztelték nagyon a komáromiak. Tekintélye volt a városban.

Eredetileg négy káplán volt a városban, de amikor odakerültem már csak hárman maradtunk. A káplántársak is nagyon jók, igazán komoly papok voltak. Ha néha előfordult, hogy a plébános úr leszidott bennünket, mert nem éppen úgy csináltuk, ahogy ő szerette volna - fiatalabbak voltunk, érthető volt ez -, akkor fejet hajtva elvonultunk. A káplánszobában aztán „kifújtuk” magunkat. Végeredményben azt mondhatom, hogy nekem az egész életemet befolyásolta Komárom.

Komáromban nagyon jó hírű és nívós Kolping-legényegylet működött. Az elnök egy rátermett fiatal volt. A plébános volt a másodelnök. Engem megtettek alelnöknek. Ez nekem egy tökéletesen új dolog volt. Ide iparosok jöttek tagnak: kereskedők, asztalosok stb., mesterek és segédek is. Intelligens társaság volt, úgyhogy nekem csak ott kellett lennem, felügyelni jelenlétemmel. Sok színdarabot rendeztek, nagyon jó szereplő gárdájuk volt. A komáromi legényegylet színdarabjai ismertek voltak az egész városban. Emlékszem a farsangi bálókra, az nagy esemény volt Komáromban. Azt mondták nekem a tagok, hogy alelnök úr, aztán majd legyen szíves itt lenni a bálban, mert a fiúk jobban viselkednek, ha látják magát. El is mentem. Háromkor mentem haza. Plébánosom szörnyülködött. De hát - magyarázkodtam - , nem engedtek el hamarabb. Ami igaz is volt, a végéig ott kellett maradnom...Később megszerveztük a tanoncok egyesületét. A segédek és tanoncok számára volt a katolikus iparos- és munkásifjak egyesülete, az EMSZO. Ennek elnöke voltam. Sok tanoncom volt. Sokat foglalkoztam velük. Hitről, a helyes viselkedésről, erkölcsről beszélgettünk, vitatkoztunk. Nagy zászlószentelési ünnepet rendeztünk. Esztergomból jött egy kanonok, Mészáros János, aki valamikor Budapesten volt érseki helynök, ő szentelte meg a tanoncok zászlaját.

Hogyan ért véget a komáromi káplánkodás? Jól érezted-e magadat Budapesten?

1942 januárjában kaptam egy táviratot, hogy azonnal elhelyeznek Budapestre. így kerültem Budapestre, Angyalföldre. Magdolnaváros volt akkor a neve. A plébános nagyon-nagyon jó, intelligens ember, művészi érzéke is volt. Sokat tanultam tőle, a művészeti dolgokra ő hívta fel figyelmemet. A pesti káplánok már mások voltak, mint a komáromiak, már egy kicsit liberálisabbak. De jól kijöttem azért velük.

Falusi gyerek voltam, a nagy város nem nekem való volt. Tettem, amit tenni kellett, de nem éreztem jól magam különösen azért, mert akkor már komolyra fordult a háború. Buda-

pestet már bombázták. Szerettem volna visszakerülni Komárom mellé. Megtudtam, hogy az egykori komáromi filiálison, Őrsújfalun új lelkészség plébánia alakult, oda vágyott a szívem. Megkértem a vikárius generálist - Drahos Jánosnak hívták -, helyezzen oda. Azt mondta: „Jól van, ha kedve van, akkor oda fog menni!”. Oda is helyeztek, húsz évig ott voltam. Ott „úsztam meg” a háborút.

Őrsújfalun már nem káplán, hanem önálló lelkész, plébános lettél. Beszélj erről, légy szíves.

A hatósággal, az emberekkel nem mondhatom, hogy volt konfliktusom, de volt egy érdekes esetem... Amikor elhatároztam, hogy Őrsújfalun rászoktatom a népet a vasárnapok és ünnepek megtartására, hallom hogy dobolnak, és hogy körvadászat lesz vízkereszt napján. Dühös voltam, és írtam egy kemény levelet Darányi György földbirtokosnak, akinek nagy tekintélye volt, mert a felesége a Horthynénak volt az unokahúga. A pesti urak, főispánok, alispánok, szolgabírók jöttek a vadászatra. Este volt a vadászvacsora, ahol felolvasták a levelet. Aztán az alispán jelezte a vikárius generálisnak, Drahos méltóságosnak Esztergomba, hogy mi van... Behívtak Esztergomba. Hát elmentem nagy izgalommal, bevisz az igazgató Drahos vikárius úrhoz, aki kihúzza a levelet az íróasztalfiókból, azt mondja, jól van, de nem így kellett volna tennie. Ezért el fog menni Darányihoz bocsánatot kérni, másképp ezt nem lehet likvidálni. Darányi nagyon intelligens volt, azt mondta, hagyjuk, nem kell ebből problémát csinálni. Különleges gondom nem volt. De a hitélet nem ment mintaszerűen. Ez már Csallóköz, és nem olyan vallásos, mint a palócok „országá”. Őrsújfalu, hat kilométerre volt Komáromtól, a férfiak jó része a hajógyárba járt. Őket a háború után, méginkább a fordulat után könnyű volt beszervezni. Majdnem minden férfi kommunista lett. Az asszonyokban még volt vallásosság, de egyedül nem voltak képesek a hitet a családban megőrizni. Aztán jöttek az ötvenes évek. Hát ezek már kommunista idők voltak. Eléggé nehéz időszak. Az iskola, az igazgatók, a tanítók prűszkölték a hitoktatás miatt. Az egyházügyi titkár minden héten jött ellenőrizni, úgyhogy ezek sok gondot okozó évek voltak. Személyesen mindig arra vigyáztam, hogy össze ne ütközzek velük, mert tudtam, hogy a rövidebbet csak én húzhatom.

Visszaemlékeznel ötvenhatra? A papokkal voltak-e találkozások?

Akkor ott Őrsújfalun, a sok kommunista közt éreztem, tudtam, hogy a helyzet rendkívül kényes, ügyeltem arra, hogy egyáltalán ne nyilatkozzak. Se pro, se kontra - se ellene, se mellette. Erre nagyon vigyáztam. Annyi esze mindegyik papnak volt, hogy mindenki hallgatott. Még az emberek is hallgattak. Nem volt semmiféle mozgolódás. Ez volt a szerencse. Mind-egyikünknek volt valami véleménye, de nem beszéltünk róla. Vártuk, hogy valami fordulat lesz.

Miért helyeztek el Őrsújfaluról? Mikor kerültél Ipolynyékre?

Miért? Megszereztem Magyarországról az akkor megjelent Collectio Rituumot, amelyben magyarul is benne voltak az egyes egyházi szertartások szövegei. Ebből egyszer eskettem és egyszer kereszteltem magyar nyelven. Ezzel a cselekedettel szörnyű nagy bűnt követtem el a csehszlovák állam ellen. Irredenta vagyok - mondták -, vissza akarom állítani a Szent István-i Magyarországot. A komáromi esperes, ki nagy szlovák volt, azzal vádolt, hogy én biztatom ellenállásra a magyar papokat, nemcsak az állam, hanem a kommunizmus ellen is. Persze, ez merő hazugság volt, de az esperes azért állított ilyet, hogy ő jó fényben tűnjön fel a hatóságok előtt. A vádaskodás eredménye az lett, hogy 20 év után el kellett mennem Őrsújfaluról.

1963. július 1-jén Ipolynyékre helyeztek. Tiszta magyar faluba kerültem, jó, vallásos palóc nép közé. Azóta is itt vagyok. Megértjük egymást, megbecsülnek, sőt a falu díszpolgárává is megválasztottak.

Már 38 éve Ipolynyéken vagy. Mi minden történt ez idő alatt? Mit csináltál?

Hogy mit csináltam? Azt, amit egy papnak csinálnia kell. A kommunizmus alatti korlátozott viszonyok közt is találtam lehetőségeket. Elsősorban arra ügyeltem, hogy a legszentebb áldozatot, a szentmisét szépen végezzem és megszerettessem a hívekkel. Nemcsak vasárnap, hanem köznapokon is mindig prédikáltam. Az elsőáldozókat minden évben alaposan előkészítettem az Úr Jézussal való nagy találkozóra. A bérmálkozásokat is kellő előkészülettel: külső pompával és belső összeszedettséggel rendeztem meg. A jegyesoktatásoknál is ügyeltem arra, hogy a házasságra készülők komolyan vegyék a keresztyén családi életet: Isten akarata szerint éljék, szeretetben utódokat nevelve gyarapítsák egyházunkat és nemzetünket...

A hívek mindmáig tartó hűsége arról tanúskodik, hogy sikeres pasztorációt végeztem. Miben állt a külső tevékenységem? Hosszú volna mindent felsorolni, ezért csak a legfontosabbakat említem. A templom liturgikus terét az új előírások alapján 1969-ben alakítottuk ki P. Kákonyi Asztrik művészi tervei nyomán. Ekkor festettünk három nagy művészi képet a templom falára... A nyéki templomot kétszer is kifestettük. Először 1968-ban, majd 1987-ben: mindkét alkalommal művészek tervei alapján. Inamban, a filiálison is volt tetőjavítás, templomfestés és új liturgikus tér kialakítása. Időközben a plébániai és a filiálisi templomba is bevettük először a villanyfűtést, majd 1996-ban a gázfűtést. Ugyancsak mindkét templomban rátértünk a villanyharangozásra. A hívek óhaja szerint mindkét templom tornyára toronyórát szerelttünk. Nyéken új sekrestyét építettünk, Inamon pedig a régit kibővítettük. Mindkét faluban tataroztattuk a templomot és a tornyot is. A fordulat után, amikor szabadabban „lélegeztünk”, Nyéken először egy hittantermet és raktárhelyiséget építettünk. Utána hamarosan felépült az új plébániaépület is. Ünnepeles felszentelését Vladimír Filo püspök atya végezte 1995. augusztus 20-án. Az utóbbi években a nyéki templom falára két emléktáblát is elhelyeztünk. Az elsőt 1999-ben, másikat 2000-ben a Jubileumi Szentév emlékére. Az emléktábla a magyar és magyar vonatkozású szentek neveit tartalmazza, és figyelmeztet papot s hívt egyaránt arra, szentek utódai vagyunk, nekünk is szentül kell élnünk.

KÉPES ESEMÉNYBESZÁMOLÓ

Ipolynyék látképe a Kárpátok láncolatánál

A nyéki templom

„csépaiak” az oltár körül

„Íme az Isten Báránya, Íme aki elveszi a világ bűneit. Boldogok, akiket meg hív asztalához Jézus, az Isten Báránya”

Csépa szülöttje a tiszazugiai között

Kezdődik a nagyböjt

A húsvétot megelőző negyvennapos nagyböjt kezdete, a hamvazószerda idén február 25-ére esik. A nagyböjt a keresztények számára bűnbánati időszak, amely alkalmat ad a lemondásra, a hitben való elmélyülésre és kiengesztelődésre, hogy méltóképpen felkészülhessenek Jézus Krisztus feltámadásának, a húsvétnak a megünneplésére.

Hamvazószerda abból az ősi hagyományból ered, hogy a hívők a vezeklés részeként hamut szórtak a fejükre. Ennek emlékét a mai napig őrzi a szertartás: az előző évben megszentelt és elégetett barka hamujából a pap ezen a napon (és nagyböjt első vasárnapján) keresztet rajzol a hívek homlokára, miközben ezt mondja: Emlékezzél, ember, hogy porból vagy és porrá leszel! A hamu egyszerre jelképezi az elmúlást és a megtisztulást.

Mivel a vasárnapokat az Egyház nem számítja böjti napnak, a VII. század óta szerdai nappal kezdődik a nagyböjt, így hamvazószerdától húsvét vasárnapig a böjti napok száma éppen negyvenet tesz ki.

Miért éppen negyven napig tart a nagyböjt? A Szentírásban számos esemény kapcsolódik a negyvenes számhoz, ami ezeknek a jelentőségét hangsúlyozza. Jézus Krisztus nyilvános működésének megkezdése előtt negyven napot töltött a pusztában. Negyven napig tartott a vízözön, negyven évig vándorolt a pusztában a zsidó nép, Mózes negyven napig tartózkodott a Sínai hegyen és Jónás próféta negyven napos böjtöt hirdetett Ninivében.

A böjt vallásos gyakorlata a figyelem középpontjába állítja a bűnbánat, a megtisztulás, az áldozat és a könyörgés fontosságát, jelzi az ember Isten iránt tanúsított szeretetét és az érte való áldozatvállalását. Nagyböjtben a keresztények különös figyelmet fordítanak a szegények megsegítésére is.

Római Katolikus Egyház

A szigorú nagyböjt általában már nem szokás, napjainkban általánosan elfogadott, hogy

- ◆ hamvazószerdán és nagypénteken napi háromszor étkeznek, de csak egyszer laknak jól,
- ◆ pénteki napokon nem fogyasztanak húst, mindezek mellett előtérbe került a lelki felkészülés jelentősége.

Görögkatolikus Egyházban

Korábban a böjt igen szigorú volt és az előkészületi hetek miatt hosszúra nyúlt. Napjainkban a nagyböjt étkezési szokásai enyhültek:

- ◆ húshagyó és vajhagyó vasárnapkal kezdődő előkészületi időszak megtartása nem jellemző,
- ◆ nagyböjt első napján és nagypénteken az állati eredetű termékek fogyasztása nem megengedett,
- ◆ nagyböjt idején szerdán és pénteken hús fogyasztás nem megengedett,
- ◆ nagyböjt hétköznapjai bűnbánati napok, amikor a hívők személyesen döntenek a böjt jellegéről (pl. lemondanak általuk kedvelt szokásról vagy jótékony cselekedetet végeznek), mindezek mellett a nagyböjt a csend időszaka, amikor Istenhez, a családhoz és önmagukhoz kerülnek közelebb a hívők.

Református és evangélikus egyház

A reformátusoknál a külső szabályok háttérbe húzódnak, így nincs előírt nagyböjt. A felekezetalapító Kálvin szerint szükség szerint lehet böjtölni, de a húsvétot megelőző időszak elsősorban a lelki felkészülésről szól.

Az evangélikusok hasonlóképpen sem böjtölnek, a lelki megújulást tartják szem előtt.

Nyilatkozat

Aggodalommal töltenek el bennünket az utóbbi időben hazánkban elharapódzott erőszakos cselekmények. Ezúton fejezzük ki együttérzésünket az áldozatoknak és hozzátartozóiknak. Ugyancsak aggasztó az ezek kapcsán jelentkező provokáció-sorozat, amely a magyarságot rasszista színben igyekszik feltüntetni.

Ennek érdekében egyesek nem riadnak vissza társadalmi támogatottsággal nem rendelkező szélsőséges, jelképeket használó áldemonstrációk szervezésétől sem. Meggyőződésünk, hogy ezek az igazi problémákról terelik el a figyelmet.

Ebben a kiélezett helyzetben a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia arra szólít fel minden döntéshozót, hogy a gerjesztett problémák és médiamegoldások helyett a valós kérdésekkel foglalkozzanak, mint a közbiztonság, a szociális biztonság, a szükséges egészségügyi ellátás, a családok védelme, a jövő nemzedék felelős oktatása és nevelése.

Társadalmunk tagjai, különösen azok, akik egy élet munkájával járultak hozzá országunk építéséhez – mégpedig olyan körülmények között, amikor munkájuk ellenértékének jelentős részét maga az állam tartotta vissza-, jogosan várhatjuk el, hogy a megszorításoknak ne ők legyenek a legfőbb áldozatai.

Egyházunk a Jézus Krisztustól kapott küldetése szerint továbbra is hirdeti az örömhírt, szolgálja a békét, a kiengesztelődést és köz javát.

Budapest, 2009. március 3.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Kedves Testvérek!

Sajnos szűkebb településünkön is tapasztalhatjuk e jelenségeket, tényeket. Érezzük és látjuk, hogy az emberölés szinte napi gyakoriságú lett Magyarországon. A gőg, alaptalan rágalmak, hazugság, harag, meg nem bocsátás, a kedélyek szítása egyik oldalon félelmet, a másik oldalon haragot eredményez, ami gyűlöletté fajulhat és előbb- utóbb ölhet mind a két oldalon. Megöli az emberi kapcsolatokat, a lelket, az embert testileg és lelkileg.

Összüleink milyen boldogok voltak abban a meghitt közösségben, amiben teremtő Istenükkel éltek. Mindenük megvolt, ami szükséges a teljes élethez: békesség, biztonság, bőség, és ebből jött a boldogság, mert bíztak abban az Istenben, aki őket szeretetével körülvette.

Aztán a nagy baj akkor történt, amikor megvonták bizalmukat Istentől. Akkor kiestek ebből a közösségből, és úgy jártak, mint a madárfióka, ami ha kiesik a fészekből, ezzel megpecsételte a jövőjét és elpusztul. Ez a pusztulás kezdődött el az emberiség életében. Az első házaspár elszakadt Istentől, a gyerekeik már elszakadtak egymástól is. Az első nemzedék szembe helyezkedett az Úrral, a második nemzedék tagjai már szembe helyezkedtek egymással. A szülők elengedték Isten kezét, gyermekeik már kezét emeltek egymásra. Ádámnak feleslegessé vált Isten, Kainnak pedig már útjában van a testvére is, és el is teszi láb alól rövid úton. A vallási bűnesetet így követte a szociális bűneset. A haragnak az a tulajdonsága, hogy előbb-utóbb gyűlöletté válik. A gyűlölet lényegét pedig megértjük akkor, ha ezt a szót szótagolva mondjuk. Először gyűlni szokott, azután öl minket, mérgezi azt, aki gyűlöletet, haragot hordoz magában, és egy óvatlan pillanatban ölet. Az ördög előbb-utóbb ad a kezünkbe egy furkósbotot és elkészít egy olyan helyzetet, amelyikben lecsap a bot Ábelre, és lehet, hogy a gyilkos maga is megretten, hogy mit cselekedtem, de ugyanakkor fellélegzik: megszabadultam tőle!

Jézus Krisztus szerint azonban ölni nemcsak bottal, fegyverrel vagy méreggel lehet, hanem másként is. Amikor Ő az ötödik parancsolatot magyarázza a Hegyi beszédben, akkor ezt mondja: „Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Ne öl! Mert aki öl, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette. Én pedig azt mondom nektek, hogy aki haragszik az ő testvéreire, méltó

arra, hogy ítélkezzenek felette, aki pedig azt mondja a testvérenek: Ostoba! — méltó a főtörvényszéki eljárásra; aki pedig azt mondja: Bolond! — méltó a gyeheña tüzére” (Mt 5,21-22).

A „gyilkost” azonban előbb-utóbb vádolja a lelkiismeret. Nem született még ember, akit ez a marcangoló érzés nem ért volna el.

Igaz bűnbánat után azonban nem szabad, hogy vádoljon tovább a lelkiismeretem. Valóban kifolyt az Ábel vére és miattam folyt ki, de kifolyt Jézus vére is, és érettem folyt ki. Éppen ezért bizonyos lehetek abban, hogy az Ő vérenek kiáltása hangosabb, mint az Ábel vérenek, mint az én gonosz természetem áldozatainak a kiáltása.

És ha kész vagyok Isten előtt néven nevezni, megvallani minden ilyen gonoszságomat, biztos, hogy bűnbocsánatot nyerek. 1János 1, a 8-9. verset: „Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz Ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.

Anyakönyvi hírek

2008. december 31- március 8.

ELHUNYTJAINK

Csépa

Szarvák Imréné Horpácsi Rozália (élt 76 évet)

Palotai Sándorné Szűcsi Rozália (élt 84 évet)

Szabó Károlyné Barta Ida (élt 80 évet)

Halmi József (élt 81 évet)

Szira Sándor (élt 69 évet)

Tiszavári Mihályné Czucz Mária (élt 88 évet)

Horváth Varga Imréné Surányi Margit (élt 67 évet)

Endrődi Kálmán (élt 58 évet)

Oberna Józsefné Horpácsi Rozália (élt 89 évet)

Szelevény

Dénes Sándor (élt 66 évet)

Bartucz Jánosné Bíró Margit (élt 88 évet)

Borgula Andrásné Danyi Mária (élt 89 évet)

ÜZENET Felelős kiadó: Lédeczi Dénes plébániai kormányzó.

Kérjük, ha valakinek van a közösség épülésére szolgáló írása, cikke, akkor juttassa el a plébániára további számok összeállításához!

Cím: Római Katolikus Plébánia, Csépa, Rákóczi út 9. Tel/Fax.: 56/323-155

Honlapunk: www.csepa.vaciegyszarmegye.hu